

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 1. do 10. julija 2013

OBVESTILO

Začenja se žetev. Začetek je potekal v ugodnih vremenskih razmerah, za prihodnje dni pa kaže, da bo nestabilno vreme žetev oviralo. Značilnost letošnje žetve je, da zaradi moče in hladnega vremena spomladi in v zgodnjem poletju nekoliko kasni. Koruza je tik pred metličanjem, zgodnejša že metličiči. Spremenljivo, pa vendar nadpovprečno toplo, vreme v prvi julijski dekadi je prineslo nekaj dežja, ki je popravil stanje ponekod precej izsušenih tal. Na Obali že dober mesec ni bilo obilnejšega dežja, voda je rastlinam težko dostopna. Nevihte so ponekod prinesle tudi točo.

METEOROLOŠKE RAZMERE

Povprečne dekadne temperature zraka so se gibale med 23 in 24 °C na Obali in Goriškem in med 21 in 22 °C v večini drugih predelov Slovenije. Nekoliko bolj sveže, s povprečnimi temperaturami zraka med 19 in 21 °C, je bilo le v hribovitih predelih. V primerjavi s povprečjem je bila prva dekada julija za 1.5 °C toplejša v večjem delu Slovenije, na skrajnem SV je bilo v povprečju topleje za skoraj 3 °C. Na Obali se je najvišja dnevna temperatura zraka 6-krat, na Goriškem pa 4-krat dvignila nad 30 °C, drugod se nad to vrednost ni ogrelo. 7 do 9 dni je bilo suhih, preostali dnevi so bili deževni z razmeroma majhno količino dežja. Padavine, večinoma nevihte, so bile lokalnega značaja. Dekadna količina dežja se je gibala od nekaj mm v zahodnem delu države do okoli 15 mm v drugih predelih Slovenije, le na celjskem so namerili največ, 46 mm dežja. V večjem delu Z Slovenije padlo do 20 %, drugod od 20 do 40 %, le na celjskem do 80 % dežja glede na dolgoletno povprečje. Na Obali in v Slovenski Istri skoraj ni deževalo.

Osončenje je bilo v večjem delu države nadpovprečno, dekadna vsota sončnih ur pa se je gibala od 100 do največ 125 ur na skrajnem SV. Le hriboviti predeli SZ Slovenije so bili večkrat zaviti v meglo in oblake, sončnih ur pa je bilo tam le od 65 do 85 % glede na dolgoletno povprečje.

Napoved izdana: 11.07.2013

STANJE RASTLIN

Žetev oljne ogrščice in ječmena se je večinoma končala, na vrsti je žetev pšenice. Ta se je v severovzhodni Sloveniji že pričela, tudi v Posavju in na Dolenjskem so že poželi prve njive. Boljši pridelek pričakujejo s težjih tal, ki bolje zadržujejo vodo, pšenica pa dozoreva počasneje in je tudi žetev kasnejša. Sicer pa je značilnost letošnje žetve, da zaradi moče in hladnega vremena spomladi in v zgodnjem poletju nekoliko kasni. Vsebnost vode v tleh je v SV Slovenije večkrat padla pod nivo lahko dostopne vode, oziroma so se kratkotrajna obdobja razmeroma dobre preskrbljenosti menjala z obdobji vodnih stresnih obdobji. Lokalno so stresna obdobja omilile nevihte. Koruza je tik pred metličanjem, zgodnejša že metličiči.

Voda v tleh se je že precej izčrpala tudi na Goriškem. V sredini 1. dekade je padla pod nivo lahko dostopne vode v tleh. Žetev pšenice se je pričela tudi na Vipavskem, kjer podobno kot tudi v SV Sloveniji, niso zadovoljni s pridelkom. Manjši pridelek je letos odraz številnih dejavnikov: od tehnologije do različnih vremenskih okoliščin med rastnim obdobjem, najprej prepozne setve zaradi razmočenih tal ob jesenskem deževju, neugodnih prezimovalnih pogojev zaradi prenizkih temperatur, poznega začetka spomladanske rasti ter prehitrega prehoda iz steblenja v klasenje ob nadpovprečno toplim obdobju v zadnji tretjini aprila. Tudi vročinski val v juniju je nekoliko porušil dinamiko zorenja.

Sušno obdobje se je začelo tudi na Obali, kjer je razmeroma dolgo obdobje brez padavin načelo vodno zalogo v tleh. Zadnjič je na Obali obilneje deževalo pred dobrim mesecem dni (10. junija), talni vodni rezervoar pa se je med tem časom izčrpal do nivoja, ko je voda v tleh zelo težko dostopna, nenamakane rastline so se že znašle v močnem vodnem stresu. Zaradi suhega vremena pa se je zmanjšala ogroženost trte zaradi peronospor.

IZHLAPEVANJE IZ TAL IN RASTLIN

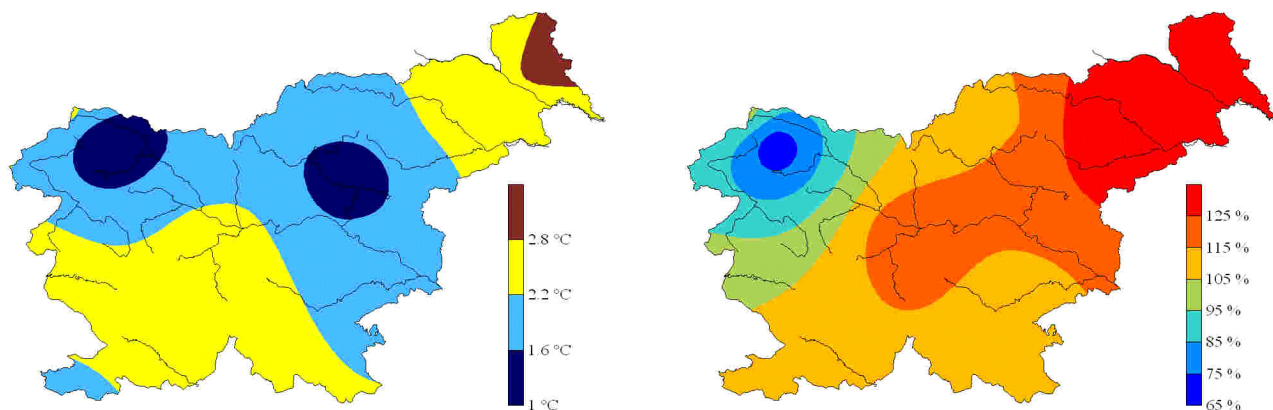
Največ vode je izhlapelo na Obali, povprečno 6,1 mm na dan, več kot 5 mm na dan še na Goriškem, v osrednji in SV Sloveniji, drugod med 4,0 in 4,5 mm. Skupaj je izhlapelo od 40 do 60 mm vode, manj kot 40 mm le v hribovitih predelih.

VODNA BILANCA

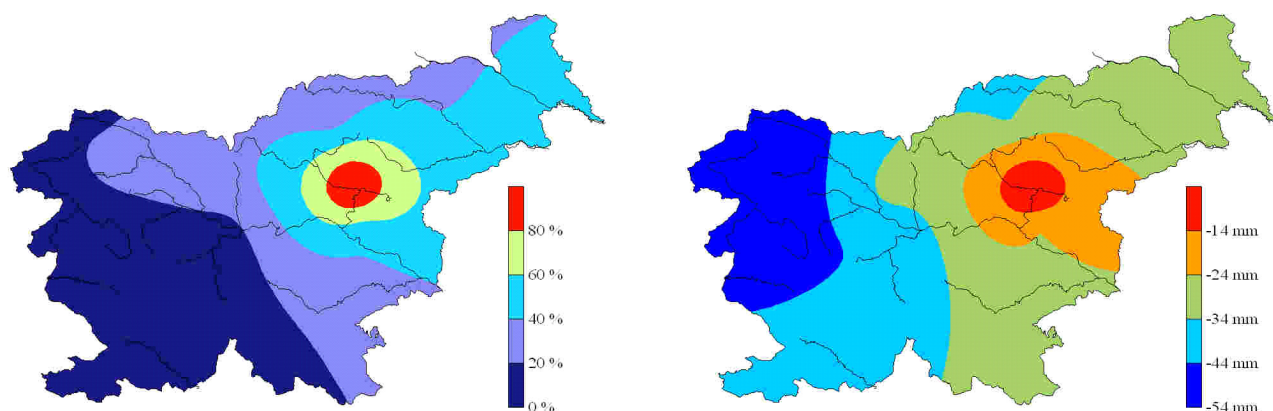
Padavine so bile v prvi dekadi julija povsod manjše od količine padavin. Na Obali skoraj ni deževalo, podobno so bile padavine revne tudi drugod v Z delu Slovenije. Posledično je bila v precejšnjem primanjkljaju tudi vodna bilanca, na Obali je bil primanjkljaj dobrih 60 mm, za okoli 10 mm manjši je bil primanjkljaj na Goriškem in ponekod v osrednji Sloveniji, v večini drugih predelov Slovenije pa se je gibal med 30 in 40 mm. Običajno so v prvi dekadi julija primanjkljaji skoraj enkrat večji od letošnjih.

Odklon temperature zraka (levo) in ur sončnega obsevanja (desno) v 1. dekadi julija 2013 od povprečja (1971-2000)

Odklon padavin (levo) in vodne bilance (desno) v 1. dekadi julija 2013 od povprečja (1971-2000)

NOVICE

Dnevne podatke o stanju tal in temperaturah tal izmerjenih v globini 5 in 10 cm za nekaj meteoroloških postaj v Sloveniji lahko spremljate na spletnih straneh ARSO (www.arso.gov.si/vreme/napovedi_in_podatki/ zavihek **Agrometeorološki podatki v sliki**.

Na voljo je tudi slikovni prikaz dnevnega poteka temperature tal v globini 10, 20 in 30 cm (vrednosti izmerjene na izbranih avtomatskih meteoroloških postajah).

V zavihku **Agrometeorološki podatki v besedi** so na voljo tudi podatki o količini padavin, izhlapevanju in stanju vodne bilance za pretekli dan, pretekli teden in tekoče vegetacijsko obdobje.

Našteti podatki so dostopni tudi na Meteoportalu, na podstrani Agrometeorologija

Na spletnih straneh ARSO (<http://www.arso.gov.si/vreme/agrometeorologija/aktualno.html>) lahko spremljate tudi slikovni prikaz poteka povprečne dnevne temperature zraka v primerjavi s povprečnimi vrednostmi, odklone povprečne dnevne temperature zraka od povprečja in tekočo letno vsoto padavin v primerjavi s povprečjem.